

3. Office International des Epizooties. Manual of Diagnostic Tests and Vaccines for Terrestrial Animals, 2004. 5th edition. Part 2. Section 2.2. Chapter 2.2.9. URL: http://www.oie.int/eng/normes/mmanual/A_00048.htm

УДК 619:616.995.132.8:636.7

СОЛОВЙОВА Л.М., канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЛІКУВАННЯ СОБАК ЗА ДИРОФІЛЯРІОЗНОЇ ІНВАЗІЇ

Клінічними ознаками у хворих на дирофіляріоз собак були: пригнічення, відмова від корму, важке дихання, кашель, збільшення черева, жовтяничність слизових оболонок та шкіри. Також відмічали набряки, слоновість кінцівок, нервові явища, внаслідок інтоксикації розвивалися лейкоцитоз та гемолітична анемія.

Терапевтична схема з використанням івермектину в дозі 1 мл на 10 кг маси тіла внутрішньом'язово, 0,9 % розчину натрію хлориду внутрішньовенно крапельно, дексаметазону внутрішньовенно, гепарину підшкірно та доксоцикліну виявилася ефективною і призвела до відновлення клінічного стану, а також гематологічних показників у хворих на дирофіляріоз собак без ускладнень.

Ключові слова: собаки, дирофіляріоз, діагностика, анемія, лікування, івермектин.

Дирофіляріоз є нематодозним захворюванням собак, котів, диких м'ясоїдних (вовки, лисиці, тигри, леопарди), а також людини, що викликають нематоди *Dirofilaria immitis*, які локалізуються у серці, легеневій артерії та інших кровоносних судинах. Другий вид *D. repens* локалізуються у підшкірній клітковині [1, 2].

Паразити живляться кров'ю хазяїна, і викликають невеликі, але постійні крововтрати, знижуючи тим самим кількість поживних речовин, що споживає організм хазяїна. Продукти життєдіяльності гельмінтів викликають алергічну та токсичну дію, але найбільш вираженими ознаки токсикозу є при загибелі і лізисі гельмінтів, оскільки в кров поступають продукти їх розпаду [3]. У собак також виникають локальні випадіння шерсті, папульозні дерматити, виразки. За наявності гельмінтів у серці розвивається серцева недостатність при його гіпертрофії, що призводить до застою крові у великому і малому колах кровообігу, закупорки судин серця та загибелі тварин [4, 5].

Незважаючи на те, що дирофіляріоз собак на території України давно не є екзотичною хворобою, є успіхи в лікуванні та профілактиці, все ж захворюваність собак є високою. Вивченими є окремі питання поширення, патогенезу, клінічного прояву дирофіляріозу. Однак недосконаліми залишаються методи діагностики, лікування та профілактики дирофіляріозу собак, а також запобігання поширення цієї небезпечної і для людини хвороби.

Метою роботи було вивчення методів діагностики та змін гематологічних показників до та після лікування хворих на дирофіляріоз собак за даними ветеринарного центра «5 елемент» м. Васильків Київської області.

Матеріалом для дослідження були 10 хворих на дирофіляріоз собак, а також кров від них. Контрольною групою слугували клінічно здорові тварини.

При виконанні роботи використовували наступні методи: клінічний (збір анамнезу, клінічний огляд); лабораторний (дослідження крові на мікрофілярії, гематологічний – на морфологічні (вміст гемоглобіну, кількість еритроцитів, лейкоцитів та гематокриту) показники крові.

Для виявлення мікрофілярій у полі зору мікроскопа використовували метод діагностики із розбавленням краплі крові ізотонічним розчином натрію хлориду у співвідношенні 1:2.

Схема лікування хворих на дирофіляріоз собак була наступною: 1)

0,9 % розчин натрію хлориду внутрішньовенно (крапельно) у дозі 20 мл/кг маси тварини,

2) дексаметазон внутрішньовенно у дозі 2 мг/10 кг,

3) 1 % розчин івермектину внутрішньом'язово у дозі 1 мл/10 кг маси,

4) гепарин підшкірно в дозі 5000 ЕД/50 кг,

5) доксоциклін внутрішньо в дозі 10 мг/кг двічі на добу протягом 4 тижнів.

Після цього проводили ще дві інфузійні терапії з інтервалом 10 днів. Термін лікування тривав 30 днів.

Вивчаючи клінічний стан собак, хворих на дирофіляріоз, ми спостерігали, що загальний стан їх був пригнічений. Вони відмовлялися від корму, приймали вимушено лежачу позу, слабо реагували на зовнішні подразники, неохоче підіймалися, мали важке дихання та сухий кашель. У деяких собак черево було збільшене в об'ємі, жовтянична кон'юнктива. Спостерігали набряки в міжщелеповому просторі, потовщення кінцівок, нервові явища.

Морфологічні показники крові у собак, уражених дирофіляріями, також були змінені: знижений вміст гемоглобіну в 1,3 рази, зменшена кількість еритроцитів у 1,4 рази. Кількість лейкоцитів збільшилася в 1,6 рази. Величина гематокриту у хворих собак зменшилася на 6 %.

На 11-ту добу від початку лікування собаки отримали другу ін'єкцію івермектину, а також їм застосували всі інші препарати. При мікроскопії крові в жодної з тварин мікрофілярій не виявили, що свідчило про ефективність призначеного лікування. Загальний стан та апетит собак покращилися. Вони проявляли помірний інтерес до власників.

На 21-шу добу досліджень гематологічні показники нормалізувалися. Мікрофілярій не виявили.

На 31-шу добу тварини були активні, грайливі. У жодної собаки не було виявлено мікрофілярій. Морфологічні показники були в межах норми. Лікувальна ефективність становила 100 %.

Висновки. 1. У хворих на дирофіляріоз собак спостерігали клінічно пригнічення, відмову від корму, важке дихання, кашель, збільшення черева, іктеричність кон'юнктиви, набряки, слоновість кінцівок, нервові явища.

2. Гемолітична анемія, що розвивається внаслідок інтоксикації, спричиненої життєдіяльністю дирофілярій, проявляється гіпохромемією, еритроцитопенією, лейкоцитозом та жовтяничністю слизових оболонок.

3. Терапевтична схема з використанням івермектину у комплексі з патогенетичною терапією виявилася ефективною і призвела до відновлення клінічного стану та гематологічних показників за дирофіляріозу собак.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Soloviova L.N. Distribution and treatment of Dirofilariosis of dogs in the town of Bila Tserkva. *Наук. вісн. ветер. медич.*: Зб. наук. праць. Біла Церква, 2017. Вип. 2 (136). С. 127–131.
2. Soloviova L.N. Prevalence, clinical signs and treatment of Dirofilariosis dogs. Збірник матеріалів XVI міжнародної наук.-прак. конф. профес.-виклад. складу, аспірантів і студентів «Актуальні проблеми ветеринарної медицини». Київ, НУБіП. 2017. 19–20 квітня. 127 с.
3. Dujic M.P. Orbital swelling as a sing of live *Dirofilaria repens* in subconjunctival tissue / M.P. Dujic, B.S. Mitrovic, I.M. Zec // *Scand. J. Infect. Dis.* 2003. V. 35. № 6–7. P. 430–431.
4. Чернов В.Н. Дирофиляриоз / В.Н. Чернов, О.С. Ушаков // *Мир ветеринарии*. 2012. № 4. С. 4–15.
5. Petry G. Evaluation of the Adulticidal Efficacy of Imidacloprid 10 %, Moxidectin 2.5 % (w/v) Spot-on (Advocate (R), Advantage (R) Multi against *Dirofilaria repens* in experimentally infected dogs / [Petry G., Genchi M., Schmidt H. et all.] // *Parasitology research*. 2015. V. 114. Issue 1. P. 131–144.

УДК 619:616.995.132.8:636.7

ГОЛОВАХА І.В., аспірантка

Білоцерківський національний аграрний університет

ПОШИРЕННЯ ТРИХУРОЗНОЇ ІНВАЗІЇ СЕРЕД СОБАК БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО РАЙОНУ

Епізоотичний стан по паразитарним захворюванням, зокрема трихуризу собак в умовах приватного сектору та притулків для бездомних тварин Білоцерківського району Київської області є складним і має тенденцію до погіршення. Тому висвітлення даного питання необхідне для подальшої ефективної боротьби з гельмінтозами.

Ключові слова: собака, трихуроз, яйця, ураженість, поширення.

На сьогоднішній день спостерігається зростання чисельності собак, головним чином за рахунок тварин, що належать приватним власникам. Збільшення кількості не тільки домашніх собак, але і безпритульних, призвело до поширення інвазійних хвороб. При цьому, збільшення контактів між тваринами в результаті міграції населення [1], ввезення з інших регіонів собак, які не адаптовані до місцевих умов, антисанітарний стан місць їх виходу і неконтрольована кількість бродячих тварин безперечно впливають на поширення різноманітних паразитарних захворювань, зокрема трихуризу. Економічні збитки в собаківництві при інвазійних хворобах досить важко вираховувати в матеріальному плані, але вони чітко проявляються в уповільненому рості і розвитку хворих цуценят з моменту народження до року [3]. Трихуроз у дорослих тварин проявляється порушенням з боку травного тракту, поганим апетитом, проносом, блювотою. Це пов'язано із втратою поживних речовин - вітамінів, мікро- і макроелементів, так необхідних для нормального функціонування організму собаки.